

Innst. S. nr. 173

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 18 (2004-2005)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for 2004

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for valgperioden 2001-2005 er følgende:

Medlemmer	Varamedlemmer
Morten Høglund (FrP), leder	Hans Kristian Hogsnes (H)
Vidar Bjørnstad (A), nestleder	Morten Lund (Sp)
Julie Christiansen (H)	Reidar Sandal (A)
Gunn Karin Gjøl (A)	Lodve Solholm (FrP)
Heidi Sørensen (SV)	Ågot Valle (SV)
Ivar Østberg (KrF)	Finn Martin Vallersnes (H)

Det er formelt snakk om tre parlamentarikerkomiteer i denne sammenheng. For det første en *Committee of Members of Parliament of the EFTA Countries*, forkortet EFTA CMP, som består av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de i dag fire EFTA-statene Norge, Island, Liechtenstein og Sveits. Denne komiteen ble formelt opprettet i 1977, men har røtter tilbake til 1963.

Ved ikrafttreden av EØS-samarbeidet 1. januar 1994 opprettet man samme måned en *Committee of Members of Parliament of the EFTA States*, forkortet EFTA MPS, som utgjøres av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de tre EFTA-statene i EØS Norge, Island og Liechtenstein. Her har sveitsiske representanter observatørstatus.

Disse to komiteene møtes sammen. Det gjøres i praksis ikke et skille mellom CMP og MPS hva angår de sveitsiske delegatens status.

Parlamentarikersamarbeidet i EFTA er hjemlet i Anneks S til EFTA-konvensjonen av 1960, revidert i 2001.

For det tredje er det en egen EØS-parlamentarikerkomité hjemlet i EØS-avtalen. Delegasjonene til denne komiteen fra de tre EFTA-statene i EØS møtes sammen med representanter for Europaparlamentet som har en delegasjon for EØS-samarbeidet. Fra 2004 er det én delegasjon fra Europaparlamentets side oppnevnt til begge fora. Det har for øvrig vært regelmessige møter mellom EFTA-parlamentarikerne og representanter for Europaparlamentet siden 1981.

Denne EØS-parlamentarikerkomiteen kommer i tillegg til det allerede etablerte, bilaterale samarbeidet mellom Stortinget og Europaparlamentet.

Årsrapporten fra EFTA/EØS-delegasjonen for 2003 er gjengitt som Dokument nr. 21 (2003-2004), jf. Innst. S. nr. 38 (2004-2005).

EFTA-parlamentarikerkomiteenes oppgave er å drøfte EFTA-samarbeidets og EØS-avtalens utvikling og europapolitiske emner og virke som et konsultativt organ overfor EFTAs råd (ministrene). Man drøfter også den politiske utviklingen i de fire EFTA-statene. I forbindelse med de to EFTA-ministtermøtene i året avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og regjeringsmedlemmer fra EFTA-statene. Det avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og EFTAs konsultative komité for arbeidslivets parter.

De to EFTA-komiteene CMP og MPS hadde i 2004 møte i Brussel 29. mars, i Montreux 24. juni, i Brussel 23.-24. november og i Genève 17. desember. Møtene i juni og desember ble avholdt i tilknytning til EFTA-ministtermøter, og det var da fellesmøte med ministrene. Komiteene møtte dessuten EFTAs konsultative komité til felles drøftelse under juni-møtet.

Dessuten deltok representantene Morten Høglund og Vidar Bjørnstad i reise til de baltiske statene 16.-18.

februar med tema EFTAs forbindelser med Estland, Latvia og Litauen. De samme to deltok under besøk i Romania og Bulgaria 14.-16. september. Disse landene ventes å tiltre EØS som EU-medlemmer i 2007.

EFTA-parlamentarikerkomiteene og EFTAs konsultative komité arrangerte en konferanse i Reykjavik 21. oktober for å markere at EØS-avtalen hadde vært i kraft i ti år og for å drøfte status i EFTA-samarbeidet og EØS.

I EFTA-parlamentarikerkomiteenes møter i 2004 ble følgende særskilte emner drøftet med ulike ressurspersoner som inviterte gjester:

1. mars-møtet:

- Status for etablering av kontorer under EFTAs og den norske finansieringsmekanisme i det utvidete EØS.
- Kommende EØS-oppgaver på feltene tjenester, kapital, personer og programmer.

2. juni-møtet:

- EU/WTO og landbruk og EUs felles fiskeripolitikk (med Kommisjonens landbruksansvarlige medlem Franz Fischler).
- De bilaterale avtalene mellom Sveits og EU.
- Utviklingen i EFTAs tredjelandforbindelser (med ministrene).
- EØS-avtalen i et utvidet EØS, utviklingen i EØS og oppfølgingen av EUs indre markedsstrategi 2003-2006 (med ministrene).
- Fri bevegelse av arbeidskraft i EØS (med konsultativ komité).

3. november-møtet:

- EFTAs og den norske finansieringsmekanisme i det utvidete EØS.
- EUs indre markedsstrategi 2003-2006.
- COSAC (komiteen av representanter for europakomiteene i EU-medlemsstatenes nasjonalforsamlinger) - utviklingstrekk.

4. desember-møtet:

- WTO - nylige utviklingstrekk (med WTOs visegeneraldirektør).
- Handel med landbruksprodukter sett i Cairns-gruppens perspektiv.
- EFTAs tredjelandforbindelser og forhandlinger med land utenfor Europa.

I tillegg møter komiteenes formannskap, omtalt som byrået, i forkant av hvert møte i EFTA-parlamentarikerkomiteene for å forberede det forestående møtet. Fra norsk side møter her delegasjonens leder Høglund og nestleder Bjørnstad, foruten delegasjonens faste sekretær. Byrået møttes også i tilknytning til den omtalte konferansen i Reykjavik i oktober. I byråmøtet i november ble særskilt drøftet EFTAs overvåkingsorgans budsjett for 2005 og resolusjon fra byrået vedrørende landbrukspolitikk og handel med landbruksvarer mellom EFTA-statene.

EFTA-parlamentarikerkomiteene ble i 2004 ledet av Gunnar Birgisson, Island (Selvstendighetspartiet), med Høglund som nestleder.

For 2005 ble Høglund valgt til komiteenes leder med Jürgen Zech, Liechtenstein, som nestleder i MPS. (Zech fungerer inntil parlamentsvalg i mars.) Erwin Jutzet, Sveits, er nestleder i CMP. EFTA CMP, der altså Sveits har fullt medlemskap, har på rotasjonsbasis sveitsisk leder eller nestleder. Når dette er tilfelle, opererer de to komiteene således med ulikt formannskap.

EØS-parlamentarikerkomiteen "skal ved dialog og debatt bidra til en bedre forståelse mellom Fellesskapet og EFTA-statene på de områder som omfattes av denne avtale", heter det i EØS-avtalens artikkel 95. Denne komiteen "kan gi uttrykk for sine synspunkter i form av rapporter eller resolusjoner". Den skal "særlig behandle EØS-komiteens årsberetning [---] om hvordan avtalen virker og utvikler seg". I hvert møte drøftes således EØS-avtalens utvikling og oppfølging av resolusjoner vedtatt på det foregående EØS-parlamentariker-møtet.

Komiteen har et likt antall medlemmer fra EFTA-siden i EØS og fra Europaparlamentet, for tiden 12 på hver side, hvorav seks fra Norge, som fremgår over. I regelen deltar også en representant for EØS-rådets formannskap som går på omgang mellom EFTA-siden i EØS og EU, for EØS-komiteen og for EFTAs overvåkingsorgan ESA. Sveitsiske parlamentarikere har observatørstatus.

EØS-parlamentarikerkomiteen møttes i 2004 i Vaduz 26.-27. april og i Brussel 22.-23. november.

I denne komiteen ble følgende særskilte temaer drøftet i 2004. I tilknytning til rapportene utformes resolusjoner som det voteres over. Det kan også fremmes andre resolusjoner.):

1. april-møtet:

Følgende rapporter, som utarbeides av en representant for EFTA-siden i EØS og en for Europaparlamentet, ble presentert:

- EØS-komiteens årsrapport om EØS-avtalens virke i 2003 (Høglund, Diana Wallis, Storbritannia (lib.)).
- Lokale og regionale myndigheters rolle i EU og EFTA (Erika Mann, Tyskland (sos.dem.), Bryndís Hlöversdóttir, Island (sos.dem.)).

Resolusjon fremmet av Høglund vedrørende EU-forbud mot bruk av CO₂-gass ved pakking av ferskt kjøtt.

2. november-møtet:

Følgende rapporter ble presentert:

- EUs indre markedsstrategi 2003-2006 og EØS (Wallis, Jürgen Zech, Liechtenstein).
- Beslutningsfatning i EØS og parlamentarikerens rolle (Bjørnstad, Jens-Peter Bonde, Danmark, (uavhengig)). Som følge av resolusjon knyttet til denne rapporten skrev parlamentarikerkomiteens

leder til EØS-rådets formann Islands utenriksminister og ba om deltakelse av parlamentarikerkomiteens leder og nestleder i EØS-rådets møter.

Resolusjonene blir oversendt EØS-rådets formann, EU-rådets formann, EØS-komiteen, EFTA-landenes parlamentspresidenter, Europaparlamentets president, utenrikskomité og relevante fagkomité og EFTAs overvåkingsorgans president.

I 2004 ble EØS-parlamentarikerkomiteen ledet av Erika Mann, Europaparlamentet/Tyskland, til valget til nytt parlament om sommeren, deretter av Diana Wallis, Europaparlamentet/Storbritannia. Gunnar Birgisson, Island, var nestleder. Høglund ble valgt til leder for komiteen for 2005, med Wallis som nestleder.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Reidun Gravdahl, lederen Thorbjørn Jagland, Jens Stoltenberg og Gunhild Øyanger, fra Høyre, Julie Christiansen, Inge Lønning, Oddvard Nilsen og Finn Martin Vallersnes, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund og Christopher Stensaker, fra Sosialistisk

Venstreparti, Kristin Halvorsen og Bjørn Jacobsen, fra Kristelig Folkeparti, Sigmund Kroslid og Lars Rise, og fra Senterpartiet, Åslaug Haga, betrakter den parlamentariske kontakten som foregår både i EFTA- og i EØS-sammenheng, som nyttig og viktig for å styrke kontakten mellom EFTA-statene og mellom EFTA og EU. Komiteen vil særlig peke på Europaparlamentets stadig viktigere rolle og betydningen av tette og gode relasjoner mellom Stortinget og Europaparlamentet innenfor rammen av EØS-avtalen. Komiteen mener at disse relasjonene må kunne brukes for å ivareta norske hensyn, der dette er naturlig.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 18 (2004-2005) - om årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for 2004 - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 27. april 2005

Thorbjørn Jagland
leder

Morten Høglund
ordfører

